

29.03-01.04 wizyta w The Janáček Academy of Performing Arts (JAMU) - uczelni partnerskiej Akademii Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie w ramach programu ERASMUS+.

Okazją do wizyty w JAMU stał się organizowany przez uczelnię Międzynarodowy Festiwal Szkół Teatralnych SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2023, w którym brała udział grupa studentek i studentów IV r. Wydziału Aktorskiego AST prezentując w konkursie spektakl dyplomowy „Next Level”.

The Janáček Academy of Performing Arts (JAMU) to jedna z czterech wyższych uczelni artystycznych w Czechach. Strukturę akademii, w której studiuje ok. 750 studentów i studentek, tworzą dwa wydziały: Wydział Muzyczny i Wydział Teatralny. Osoby studiujące mają do wyboru ponad 30 kierunków licencjackich, magisterskich i doktoranckich.

Wydział Teatralny oferuje kierunki, wśród których znajdują się m.in.: reżyseria i dramaturgia teatralna, radiowa i telewizyjna, aktorstwo dramatyczne i muzyczne, teatr fizyczny, wiedza o teatrze, zarządzanie teatrem, produkcja teatralna, scenografia, media audiowizualne, teatr i edukacja dla niesłyszących.

Akademia zlokalizowana jest w historycznym budynku w centrum Brna. Budynek nie dysponuje przestrzenią pozwalającą na prezentację spektakli studenckich, ale uczelnia posiada umiejscowione w niedalekiej odległości dwa obiekty teatralne: Theatre on Orli oraz Studio Marta

Główne założenia wizyty w JAMU:

- zdobycie wiedzy i nowych umiejętności związanych z organizacją międzynarodowych festiwali teatralnych, poznanie planu organizacji festiwalu na przykładzie Festiwalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER oraz mechanizmów współpracy z partnerskimi zagranicznymi szkołami teatralnymi i instytucjami zewnętrznymi (w tym profesjonalnymi teatrami),
- poznanie struktury JAMU, zasad funkcjonowania poszczególnych wydziałów i jednostek administracyjnych, podziału zadań i kompetencji,
- pozyskanie informacji na temat prowadzonych przez uczelnię działań promocyjnych i marketingowych, planowania kalendarza imprez, koordynowania współpracy studentów aktorstwa i reżyserii, organizowania produkcji, obsługi i promocji spektakli dyplomowych, wspierania indywidualnych projektów studenckich,
- pozyskanie informacji na temat działań prowadzonych przez JAMU skierowanych do studentów i odbiorców o różnych potrzebach - wymiana doświadczeń związanych z działalnością akademii artystycznej na rzecz studentów i widzów z różnymi typami niepełnosprawności,
- rozwijanie sieci współpracy międzynarodowej AST, nawiązanie nowych relacji z osobami z The Janáček Academy of Performing Arts oraz przedstawicielami innych wyższych szkół artystycznych z Europy.

Zrealizowaniu powyższych założeń służyły spotkania i rozmowy z następującymi przedstawicielami Akademii:

- **Anna Lahodová** - kierująca działem komunikacji i PR (External Relations Department), która przekazała mi informacje na temat struktury organizacyjnej Akademii, współpracy międzywydziałowej, prowadzonych działań i projektów mających na celu promowanie JAMU w kraju i poza granicami, współpracy z teatrami i innymi instytucjami kultury, działań medialnych, sposobów pozyskiwania środków finansowych. Uzupełnieniem prezentacji uczelni było także zwiedzanie budynku akademii, omówienie dostępności obiektu dla osób niepełnosprawnych i prowadzonych przez uczelnię działań na rzecz dostosowania studenckich spektakli do potrzeb widzów z niepełnosprawnościami,
- **Petra Riou** - kierująca Biurem Współpracy Międzynarodowej (Head of International Office) – spotkanie dotyczyło współpracy z uczelniami z innych krajów oraz członkostwa Akademii w międzynarodowych organizacjach zrzeszających szkoły teatralne (E: UTSA - Europe: Union of Theatre Schools and Academies, ENCATC - European network on cultural management and policy oraz ELIA - European League of Institutes of the Arts). Miałam także okazję dowiedzieć się o programie dedykowanym studentom z zagranicy,
- **Lucie Abou** - pedagożka Wydziału Zarządzania Teatrem (Theatre Management Department), która udzieliła mi informacji na temat funkcjonowania wydziału, trybu studiów oraz umiejętności, jakie uzyskują absolwenci, współpracy z wydziałem aktorskim, a także pracy studentów i pedagogów w trakcie organizacji Międzynarodowego Festiwalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER, w tym zasad selekcji spektakli konkursowych,
- **Andrea Jochmanová, Jiřina Hofmanová** - doktorantki Wydziału Badań nad Teatrem (The Department for Theatre Research) zajmujące się m.in. organizacją cyklicznej międzynarodowej konferencji, której tematem są zjawiska występujące we współczesnym teatrze, a także projektami badawczymi, których celem jest stworzenie bezpiecznej, inkluzywnej przestrzeni dla studentów w szkołach artystycznych i teatrach profesjonalnych. Były również organizatorkami i moderatorkami dyskusji z udziałem studentek i studentów z różnych krajów (Polskę reprezentowała Anita Szepelska z AST) na temat granic w teatrze i pojęcia odpowiedzialności aktora i reżysera.

Miałam także okazję odbyć spotkanie z reprezentantkami studentek i studentów organizujących Festiwal SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2023:

- **Aneřka Hanáčková** - Student coordinator - która opowiedziała o podziale zadań podczas organizacji festiwalu oraz harmonogramie pracy poszczególnych zespołów,
- **Adéla Zábajniková** - Head of Participants - która opowiedziała o komunikacji z uczestnikami konkursu i organizacji pobytu poszczególnych grup,
- **Magdaléna Bláhova** - odpowiedzialna za wsparcie techniczne i organizacyjne uczestników festiwalu i koordynację pokazów konkursowych w teatrze Divadlo Husa na provázku.

W ramach Festiwalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER odbyło się ponadto **spotkanie z pedagogami, ekspertami, jurorami** i innymi osobami reprezentującymi poszczególne uczelnie biorące udział w festiwalu. Spotkanie było okazją do dyskusji, wymiany doświadczeń, nawiązania kontaktów, a także poznania profilu kształcenia i sposobu funkcjonowania poszczególnych akademii teatralnych oraz prowadzonych przez nie działań w zakresie współpracy międzynarodowej.

W spotkaniu uczestniczyli jurorzy (tegorocznicy i z lat poprzednich) z Czech, Węgier, Hiszpanii, Słowenii i Niemiec, a także przedstawiciele wyższych szkół artystycznych:

- **The Janáček Academy of Performing Arts (JAMU), AST Kraków, AT Filia w Białymstoku**
- **The Max Reinhardt Seminar - the School of Drama at the University of Music and Performing Arts in Vienna - Austria**
Uczelnia ma zbliżony program kształcenia do AST: oferuje kierunki aktorskie i reżyserskie. Nowatorska koncepcja polega na wspólnym kształceniu studentów aktorstwa i reżyserii. Na I roku studenci przechodzą proces kształcenia podstawowego łącznie, w kolejnych semestrach mają wspólnie wybrane przedmioty. Ta metoda ma na celu wypracowanie wzajemnego zrozumienia dla obu zawodów i zapewnienie wszechstronności kształcenia,
- **The London College of Music (LCM) - the University of West London (UWL) - Wielka Brytania**
Największa specjalistyczna instytucja zajmująca się kształceniem w zakresie muzyki i sztuk scenicznych. Oferowane przez szkołę magisterskie i podyplomowe kursy aktorstwa, teatru muzycznego, teatru stosowanego i praktyki performatywnej są wysoko oceniane w rankingach uniwersytetów w Wielkiej Brytanii,
- **National Academy of Theatre and Film Arts (NATFA) – Bułgaria**
Pierwsza wyższa szkoła artystyczna w Bułgarii, równolatka AST. Akademia prowadzi kursy magisterskie i kształcenie podyplomowe na Wydziale Sztuk Scenicznych i Wydziale „Sztuki Ekranu” w zakresie aktorstwa, teatru dramatycznego, teatru lalek i teatru tańca, reżyserii, scenografii, wiedzy o teatrze i zarządzania teatrem, a także reżyserii i produkcji filmowej. Uczelnia prowadzi szereg projektów krajowych i międzynarodowych (gospodarz europejskiego projektu z zakresu edukacji i integracji społecznej w ramach ERASMUS+),
- **The Academy of Performing Arts in Bratislava – Słowacja**
największa słowacka wyższa szkoła artystyczna oferująca edukację w zakresie aktorstwa dramatycznego, teatru tańca, teatru lelek, zarządzania teatrem, projektowania scenografii i kostiumów, kształci także na kierunkach Filmu i Telewizji oraz Muzyki i Tańca. Organizator Międzynarodowego Festiwalu Szkół Teatralnych ISTROPOLITANA PROJECT,
- **The Academy of Performing Arts in Prague (DAMU) – Czechy**
Największa czeska akademia sztuk scenicznych kształcąca studentów na kierunkach: aktorstwo, reżyseria, dramaturgia, scenografia, teoria teatru i krytyka teatralna, zarządzanie teatrem, twórczość autorska, teatr w edukacji. Organizator Międzynarodowego Festiwalu Szkół Teatralnych ZLOMVAZ (w nowej formule: PQ Studio Stage w ramach Praskiego Quadriennale),
- **The Ernst Busch Academy of Dramatic Arts – Niemcy**
Niemiecka państwowa wyższa szkoła teatralna kształcąca na kierunkach aktorskich, lalkarskich, reżyserskich i tanecznych,
- **Academy of Theatre, Radio, Film and Television – Słowenia**
Akademia działająca w ramach Uniwersytetu w Ljublanie prowadząca kształcenie w zakresie aktorstwa, dramaturgii, reżyserii teatralnej, filmowej i telewizyjnej, występów publicznych,

projektowania scenografii i kostiumów. Uczelnia w sposób szczególny stawia na współczesność i innowacyjność oraz eksperymentalność w sztuce,

- **Shota Rustaveli Theatre and Film Georgia State University (TAFU) – Gruzja**

Gruziński uniwersytet posiada wydziały dramatu, filmu i telewizji, nauk o sztuce, mediów i zarządzania. Ambicją uczelni jest bycie międzynarodowym centrum wymiany doświadczeń, twórczych relacji i dialogu kultur. Jest jednym z założycieli World Theatre Education Alliance - WTEA, międzynarodowej organizacji zrzeszającej uczelnie teatralne z różnych krajów (Bułgaria, Chiny, Gruzja, Hiszpania, Japonia, Korea, Niemcy, Polska (AT w Warszawie), Szwecja, Ukraina i Wielka Brytania).

ORGANIZACJA MIĘDZYNARODOWEGO FESTIWALU

Międzynarodowy Festiwal Szkół Teatralnych SETKÁNÍ/ENCOUNTER jest przygotowany całkowicie przez studentów Wydziału Zarządzania Teatrem (The Theatre Management Department).

Studentki i studenci już od pierwszego roku są włączani w organizację festiwalu. Ich funkcje każdego roku zmieniają się i w ten sposób nabierają oni doświadczeń z różnych obszarów organizacji wydarzenia kulturalnego: od planowania, przeprowadzania procesu kwalifikacji, koordynacji wydarzeń głównych i towarzyszących, komunikacji z uczestnikami, zabezpieczenia logistycznego, współpracy z partnerami, promocji, oprawy medialnej, a także pozyskiwania grantów, sponsorów oraz partnerów instytucjonalnych. Działania studenckie koordynowane są przez opiekunów grup – pedagogów Wydziału Zarządzania Teatrem.

Środki finansowe pozyskiwane są z różnych źródeł: granty, wsparcie od instytucji publicznych oraz komercyjnie działających jednostek - sponsoring produktowy i usługowy (np. udostępnienie bazy noclegowej, przestrzeni dla imprez off-owych, zniżki na wyżywienie dla uczestników)

Pokazy spektakli festiwalowych odbywają się w dwóch przestrzeniach teatralnych należących do JAMU, ale również na scenach teatrów profesjonalnych, z którymi uczelnia ściśle współpracuje. Spektakl Next Level był prezentowany w teatrze Divadlo Husa na provázku, jednej z wiodących czeskich scen teatralnych.

Widoczna jest sprawna i bliska współpraca między różnymi wydziałami podczas festiwalu, na płaszczyźnie organizacyjnej i merytorycznej, np. podczas wydarzeń towarzyszących, dyskusji, spotkań.

POZYSKIWANIE ŚRODKÓW

The Janáček Academy of Performing Arts (JAMU) jest uczelnią publiczną. Akademia jest dofinansowywana ze środków ministerialnych, otrzymuje również regularne wsparcie finansowe ze strony jednostek samorządowych (miasta i województwa). Część środków na inwestycje pochodzi z funduszy unijnych. Uczelnia prowadzi działania służące pozyskiwaniu sponsorów, ale odzew ze strony komercyjnych instytucji nie jest zadowalający. Organizacja wydarzeń na skalę międzynarodową pozwala akademii na ubieganie się o środki finansowe pochodzące z innych źródeł, np. grantów UE i grantów Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego (Visegrad Grants).

Źródłem przychodu dla uczelni jest również wynajem powierzchni, wynajem pokoi, sprzedaż wydawnictw, akademia oferuje także płatny udział w wykładach w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

PROMOCJA i WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

W głównej mierze promowanie uczelni koordynowane jest przez Dział Komunikacji i Public Relations oraz Dział Współpracy Międzynarodowej. Są to niewielkie (2-3 osobowe) zespoły, których działania są dedykowane komunikacji zewnętrznej, tworzeniu relacji z instytucjami i organizacjami w kraju i poza jego granicami oraz kształtowaniu wizerunku uczelni. Oba działy prowadzą również intensywną współpracę z innymi jednostkami uczelni (Wydział Zarządzania Teatrem, Wydziały Aktorskie, Wydziały Reżyserii, Wydział Badań nad Teatrem).

Współpraca międzynarodowa: ponad 100 szkół partnerskich w ramach programu ERASMUS+, zagraniczni pedagodzy odwiedzający JAMU i prowadzący warsztaty dla studentów, pedagodzy Akademii wyjeżdżający na wizyty studyjne do innych europejskich uczelni, projekty studenckie prezentowane na międzynarodowych festiwalach, członkostwo w międzynarodowych organizacjach, udział przedstawicieli uczelni w międzynarodowych sympozjach i kursach, organizacja konferencji, na które zapraszani są prelegenci z zagranicy.

Dla studentów przyjeżdżających w ramach programu ERASMUS+ stworzony został specjalny, trwający jeden semestr projekt „Bridging East and West”, w ramach którego zagraniczni studenci pod opieką pedagogów JAMU przygotowują przedstawienie w języku angielskim.

Formy promocji:

- organizacja wydarzeń krajowych i międzynarodowych (festiwal, konferencje),
- udział pedagogów i pedagożek, studentek i studentów w krajowych i zagranicznych festiwalach i konferencjach organizowanych przez inne uczelnie,
- strona internetowa uczelni (w wersji czeskiej i angielskiej), kanały społecznościowe, strony internetowe stałych partnerów i patronów,
- publikacje - w dwóch wersjach językowych,
- materiały audiowizualne promujące uczelnię (przygotowywane przez studentów),
- współpraca z mediami tradycyjnymi i elektronicznymi,
- promocja w przestrzeni publicznej (plakaty, foldery dostępne w centrach informacji turystycznej i w różnych miejskich obiektach kultury), współpraca z miastem w promowaniu wydarzeń przygotowywanych przez JAMU. Promując uczelnię podkreśla się jej tradycję, osiągnięcia, a także fantastyczną lokalizację w jednym z najpiękniejszych czeskich miast.

Uczelnia prowadzi szeroko zakrojoną współpracę z innymi instytucjami kultury i edukacji (np. szkołami, domami kultury, centrami edukacyjnymi).

W działaniach PRowskich nacisk kładzie się również na kształtowanie w świadomości pedagogów, studentów i absolwentów akademii poczucia odpowiedzialności za wizerunek uczelni. Pedagogzy (szczególnie czynni artystycznie) pojawiają się w materiałach promocyjnych, w mediach wykorzystywana jest rozpoznawalność i popularność absolwentów. Sukcesy artystów kończących edukację w JAMU (i tych będących pedagogami) przyczyniają się do rozślawiania uczelni.

W ramach PR wewnętrznego i utrzymywania kontaktu z absolwentami uczelnia prowadzi Klub Absolwenta (Community Network). Absolwenci aktorstwa i reżyserii (w roku ukończenia JAMU) są zapraszani do udziału w przeglądach najciekawszych prac studenckich z danego roku.

DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Uczelnia posiada Wydział Teatru i Edukacji dla Nieśłyszących, który kształci profesjonalistów m.in. w zakresie teatru w edukacji oraz badań nad specyficznymi formami teatru nieśłyszących i dla nieśłyszących.

Jeśli chodzi natomiast o działania na rzecz osób niepełnosprawnych jako odbiorców sztuki AST jest, bez wątplenia, na bardziej zaawansowanym etapie wdrożenia rozwiązań, które czynią uczelnię otwartą i dostępną dla odbiorców o różnych potrzebach.

REFLEKSJE PO WIZYCIE

Wizyta w The Janáček Academy of Performing Arts była bardzo interesującym doświadczeniem. Czeska akademia podejmuje wiele przedsięwzięć, które przyczyniają się do budowania wizerunku uczelni. Posiadając rozbudowaną strukturę i wydziały związane z multimediami, czy organizacją i zarządzaniem teatrem jest w stanie realizować mnóstwo działań we własnym zakresie bez angażowania dodatkowych środków czy osób z zewnątrz. Natomiast oprócz sprzyjającej struktury organizacyjnej uczelnia ma także wypracowane mechanizmy współpracy wewnętrznej i zewnętrznej, które sprawiają, że berneńska akademia nie tylko działa sprawnie, ale także jest powszechnie rozpoznawalna i widoczna w przestrzeni publicznej.

Podczas wizyty niejednokrotnie miałam okazję przekonać się, że **AST jest ceniona** w JAMU jako uczelnia partnerska. Osoby, z którymi rozmawiałam wyrażały wielkie uznanie dla profesjonalizmu i zaangażowania p. Magdaleny Kalety koordynującej współpracę zagraniczną z ramienia naszej Akademii - w tym realizację programu ERASMUS+.

Organizatorzy Festiwalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER akcentowali wysoki poziom artystyczny spektakli dyplomowych z naszej Akademii rokrocznie przyjeżdżających do Brna, a także sprawność ekipy technicznej przygotowującej scenografię, światło i dźwięk.

The Janáček Academy of Performing Arts jest otwarta na pogłębienie w przyszłości współpracy z AST np. poprzez wizyty studyjne pedagożek i pedagogów, warsztaty dla studentów czy wspólną organizację wydarzeń o charakterze międzynarodowym.

mgr Jolanta Pulchna

Dział Teatru AST i promocji